

Sygn. akt XII Ga 42/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: S.S.O. Grażyna Tarkowska

Sędziowie: S.O. Ewa Górniak

S.R. (del.) Magdalena Kiedrowicz – Kopeć (spr.)

Protokolant: stażysta Dominika Kubiak

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2013 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. W. , A. C.**

przeciwko **A. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 7 marca 2012 roku, sygn. akt IV GC 743/11

I. oddala apelację.

II. zasądza od pozwanego **A. P.** na rzecz powodów

P. W. i A. C. kwotę 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Sygn. akt **XII Ga 42/13**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 marca 2012 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV GC 743/11, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku zasądził od pozwanego A. P. na rzecz powodów P. W., A. C. kwotę 34.809,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 listopada 2009 r. do dnia zapłaty i zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1.741 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie następującego stanu faktycznego.

Powodowie P. W. oraz A. C., prowadzący działalność w formie spółki cywilnej pod firmą (...) z/s w G. w okresie od dnia 15 lipca 2008r. do dnia 31 grudnia 2009r. wykonywali prace polegające na obróbce cieplnej złączy spawanych rurociągów technologicznych (tzw. wyżarzanie) na instalacji (...) / (...) +10. Inwestorem zadania była (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zaś powodowie otrzymywali zlecenia od podwykonawców, wśród których byli min.

pozwany A. P., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z/s w B. oraz K. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...). Pozwany A. P. z kolei wykonywał prace zlecone przez K. M..

Zakres prac zleconych przez K. M. pozwanemu obejmował na podstawie dokumentacji technicznej dwie możliwości wykonania rurociągów. Pierwszy stanowił wykonanie rurociągu poprzez montaż, spawanie, podpór oraz w razie konieczności obróbkę cieplną sprefabrykowanych przez podwykonawcę elementów, zaś drugi sposób obejmował prefabrykację elementów składowych wykonywaną przez pozwanego i montaż rurociągu. Za wykonane prace pozwany wystawiał na rzecz K. M. fakturę VAT, która określała ilość kilogramów rurociągów łącznie z wyżarzeniem, z tym że cena jednostkowa za rurociąg wymagający obróbki cieplnej była inna od ceny nie obejmującej wyżarzenia.

Natomiast w przypadku prac zleconych przez K. M. powodom obejmowały one jedynie obróbkę cieplną, która stanowiła wyżarzenie spoin w rurociągu wykonanym przez K. M., przy czym zakres tych prac (wielkość spoin oraz ich ilość) określany był każdorazowo przez kierownika robót - pracownika podwykonawcy S. P. na podstawie zlecenia ogólnego udzielonego przez podwykonawcę.

Na podstawie zlecenia nr 098/GS/207 udzielonego przez pozwanego powodowie wykonali prace związane z obróbką cieplną złączy (styków) po spawaniu rurociągów technologicznych na instalacji wykonanej przez pozwanego. Ilość pracy do wykonania przez powodów na rzecz pozwanego określana była każdorazowo przez pracownika pozwanego H. G., który każdego dnia wskazywał pracownikom strony powodowej konkretne odcinki rurociągu (styki) wymagające wyżarzenia, jak również wystawiał zamówienia w imieniu pozwanego. Ilość pracy wykonanej była zliczana przez pracowników obu stron sporu.

Za wykonane zgodnie z zamówieniem pozwanego prace powodowie wystawili na rzecz pozwanego w dniu 30 czerwca 2009 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 66.166,09 zł z odroczonym do dnia 30 lipca 2009 r. terminem płatności oraz w dniu 30 września 2009 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 34.809,04 zł z odroczonym 30 – dniowym terminem płatności.

Powodowie byli jedynymi wykonawcami w zakresie obróbki cieplnej instalacji (...) / (...) 10 +, którą wykonywali również na rzecz innych firm – podwykonawców instalacji.

Pozwany, po wykonaniu przez powodów prac, nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do jakości oraz ilości wykonanej pracy.

Pismem z dnia 12 stycznia 2010 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 50.975,13 zł z tytułu należności wynikających z faktur VAT nr (...) w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania.

W odpowiedzi na wezwanie, w dniu 14 stycznia 2010 r. pozwany uiszczył na rzecz powodów kwotę 16.166,09 zł oraz w dniu 14 sierpnia 2009 r. kwotę 50.000 zł tytułem należności wynikających z faktury VAT nr (...).

Pismem z dnia 30 stycznia 2010 r. powodowie ponownie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 34.809,04 zł w terminie 5 dni od dnia doręczenia wezwania.

Dokonując ustaleń powyższego stanu faktycznego Sąd Rejonowy oparł się na dołączonych do akt sprawy dokumentach w postaci faktur VAT nr (...) z dnia 30 września 2009r. oraz nr (...) z dnia 30 czerwca 2009r, którym dał wiarę bowiem ich autentyczność ani prawdziwość w skuteczny sposób nie została podważona przez strony. Sąd uwzględnił również zeznania świadków K. M. i J. U. przesłuchanych na okoliczność zawarcia i wykonania spornej umowy, uznając je za wiarygodne albowiem były spójne i logiczne a nadto znalazły potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i korespondowały ze sobą. Sąd Rejonowy wziął również pod uwagę zeznania strony powodowej A. C. i P. W. przesłuchanych na okoliczność zawarcia i wykonania spornej umowy. Zeznania tychże osób znalazły potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, były spójne i logiczne. Sąd Rejonowy pominął natomiast złożony przez powodów protokół zaawansowania robót z dnia 30 czerwca 2009r. oraz złożone przez pozwanego rozliczenie prac, bowiem żadne z wymienionych pism nie zostało opatrzone jakimkolwiek podpisem i nie spełniają one wymogów dokumentów prywatnych w rozumieniu art. 245 k.p.c.

W ocenie Sądu I instancji żądanie pozwu jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w całości.

Sąd meriti podkreślił, iż na powodach jako stronie inicjującej postępowanie spoczywał obowiązek wykazania, iż na zlecenie pozwanego jako zamawiającego wykonali oznaczone dzieło, za które należy im się wynagrodzenie w dochodzonej w niniejszym postępowaniu wysokości. W ocenie Sądu Rejonowego, powodowie obowiązkowi temu podolali, przedkładając dokument prywatny w postaci opatrzonej pieczęcią firmową oraz podpisem pozwanego faktury VAT nr (...) z dnia 30 września 2009r. na kwotę 34.809,04zł z terminem płatności oznaczonym na dzień 30 października 2009 r.

Pozwany podniósł wprawdzie, iż prace wskazane na w/w fakturze zostały wykonane przez powodów na zlecenie K. M., zaś pozwanego nie łączyła z powodami żadna umowa, jednakże twierdzenia te Sąd Rejonowy uznał za niewiarygodne i pozostające w sprzeczności z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. W szczególności przesłuchany na powyższą okoliczność zawnioskowany przez pozwanego świadek K. M. w sposób jednoznaczny wskazał, iż zlecał powodom dokonanie obróbki cieplnej rurociągu na instalacji (...)/ (...), jednakże tylko w zakresie tych prac, które wykonywał sam. Świadek ten ponadto podkreślił, iż zakres prac przy budowie rurociągu był na tyle rozległy, iż K. M. posiadał wielu podwykonawców, w tym pozwanego, oraz to że pozwany również wykonywał rurociągi na przedmiotowej inwestycji jako niezależny od zeznającego podwykonawca. Jedynym podmiotem wykonującym obróbkę cieplną na przedmiotowej inwestycji była firma powodów, która otrzymywała zlecenia od wszystkich pracujących tam podmiotów. Fakt zlecenia pozwanemu przez K. M. wykonania części rurociągu włącznie z jego obróbką cieplną potwierdził również świadek J. U.. Przesłuchani w charakterze stron powodowie A. C. i P. W. w sposób spójny i logiczny wyjaśnili, iż prace związane z obróbką cieplną rurociągów na inwestycji (...)/ (...)+10 wykonywali w tym samym okresie nie tylko na rzecz pozwanego, ale również innych podwykonawców, w tym na rzecz K. M.. Zakres prac był określany każdorazowo przez kierowników robót zatrudnianych przez poszczególnych podwykonawców, przy których udziale były następnie sporządzane raporty. Jeżeli chodzi o prace wykonane na zlecenie pozwanego, w tym objęte sporną fakturą VAT, to ich zakres był wskazywany każdorazowo przez pracownika pozwanego H. G..

Reasumując powyższe rozważania, zdaniem Sądu I instancji, niewątpliwie pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. z tytułu której powodom winno zostać uiszczony wynagrodzenie w wysokości i terminie wskazanych w treści faktury VAT nr (...) z dnia 30 września 2009r. W świetle powyższego Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I wyroku na mocy art. 628 § 1 k.c. i 481 § 1 k.c.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł, na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. uznając, że pozwany przegrał sprawę w całości wobec czego należało zasądzić od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1.741 zł tytułem kosztów sądowych oraz na mocy § 6 pkt 5 w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Z 2002r Nr 163, poz. 1349 ze zm.) od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, o czym Sąd Rejonowy orzekł w punkcie II wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła strona pozwana, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 214 § 1 k.p.c. w zw. z art. 214¹ § 1 k.p.c. poprzez nieodroczenie posiedzenia wyznaczonego na dzień 29 lutego 2012 r. w sytuacji, gdy niestawiennictwo pozwanego zostało należycie usprawiedliwione zaświadczeniem lekarskim potwierdzonym przez lekarza sądowego oraz przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron ograniczając ten dowód do przesłuchania strony powodowej, co w konsekwencji pozbawiło powoda możliwości obrony jego praw, doprowadzając tym samym do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.,
2. naruszenie art. 302 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez ograniczenie dowodu z przesłuchania stron do przesłuchania strony powodowej w sytuacji, gdy nie zaistniały trwałe przeszkody natury faktycznej uniemożliwiające łączne przesłuchanie stron,

3. naruszenie art. 316 § 2 k.p.c. poprzez brak otwarcia rozprawy na nowo w sytuacji, gdy po jej zamknięciu do akt sądowych został złożony (nadany w placówce pocztowej operatora publicznego w przeddzień posiedzenia wyznaczonego na 29.02.2012 r.) oryginał zaświadczenia lekarskiego potwierdzonego przez lekarza sądowego potwierdzającego niemożność stawienia się w wyznaczonym terminie posiedzenia,

4. naruszenie art. 479¹² § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez:

a. przeprowadzenie dowodu z załączonych do pozwu (a także do odpowiedzi na sprzeciw) dokumentów w sytuacji, gdy nie zostały objęte wnioskiem dowodowym zmierzającym do wykazania zasadności roszczenia – nie zawarto wniosku o włączenie w poczet materiału dowodowego i przeprowadzenie dowodu z przedstawionych dokumentów oraz nie wskazano okoliczności, na które dowody miałyby być przeprowadzone – w pozwie poprzestano na wskazaniu środków dowodowych, co nie czyni zadość obowiązkowi sformułowanego wniosku dowodowego, a w konsekwencji uzasadniało pominięcie załączonych do pozwu dokumentów,

b. przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do odpowiedzi na sprzeciw w sytuacji, gdy powodowie nie wykazali, że ich powołanie w pozwie nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynika później,

5. naruszenie art. 479¹² § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron w sytuacji, gdy powodowie nie zgłosili wniosku o przeprowadzenie tego dowodu, nie wskazali okoliczności, na które miałyby być przeprowadzony,

6. naruszenie art. 245 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu ze złożonego przez pozwanego rozliczenia prac (dowód powołany w sprzeciwie, a przedłożony na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2011 r.) w sytuacji, gdy pomimo braku podpisu na tym dokumencie fakt, iż przedmiotowy dokument był w obiegu i zawiera dane odpowiadające rzeczywistemu stanowi rzeczy został potwierdzony zeznaniami świadka K. M.,

7. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a. błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w tym dowodu z przesłuchania strony powodowej, zeznań świadka K. M., zeznań świadka J. U., błąd w ocenie ww. dowodów polegał na przyznaniu im waloru wiarygodności i miarodajności dla poczynienia ustaleń, czy strony łączył stosunek prawny, w sytuacji gdy:

- świadek K. M. jest zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy na niekorzyść pozwanego – w sytuacji odmiennego rozstrzygnięcia (wobec twierdzeń pozwanego, iż powodowie wykonywali prace na rzecz świadka K. M.) roszczenie powodów zostałyby skierowane do świadka K. M.,

- świadek J. U. nie potrafił wskazać, czy strony łączył stosunek prawny, przy czym stwierdził, że pozwany obciążał K. M. kosztami obróbki cieplnej,

- wniosek, iż strony łączył stosunek prawny pozostaje w sprzeczności z logiką, albowiem wartości wynikające z dokumentu powołanego w sprzeciwie, tj. kwoty należne pozwanemu od K. M. tytułem montażu (czasem również prefabrykacji) danego rurociągu, nie pozwalają przyjąć, że pozwany przyjął na siebie również obowiązek wyżarzania i zlecał to podwykonawcy,

- zeznania strony powodowej nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym,

8. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym:

a. ustalenie, że powodów i pozwanego łączyła umowa na wyżarzanie rurociągów w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy uzasadnia wniosek przeciwny,

b. ustalenie, że powodowie wykonali na rzecz powoda prace o wartości 34.809,04 zł w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do uznania ww. za udowodnioną co do wysokości.

W związku z powyższym, pozwany wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, zniesienie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego, w razie nieuwzględnienia zarzutu, iż postępowanie przed Sądem I instancji dotknięte jest nieważnością, pozwany wniósł o:

2. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w I instancji według norm przepisanych,

w każdym przypadku pozwany wniósł o:

3. zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w II instancji według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, iż przesłał faksem w dniu 28 lutego 2012 r. wniosek o zmianę terminu posiedzenia wyznaczonego na dzień 29 lutego 2012 r. wskazując, iż w podstawie wniosku leży niemożność niestawiennictwa z przyczyn zdrowotnych, na potwierdzenie czego załączył zaświadczenie lekarskie potwierdzone przez lekarza sądowego. Nie uwzględnienie przedmiotowego wniosku pozbawiło pozwanego możliwości obrony praw, doprowadzając tym samym do nieważności postępowania.

Pozwany zaznaczył, że powodowie przedłożyli do pozwu jedynie fakturę VAT. Faktura nie stanowi jednak dowodu zawarcia umowy. Natomiast kolejne dokumenty – fakturę VAT nr (...), niepodpisany protokół odbioru zaawansowania robót z dnia 30.06.2009 r., wezwanie do zapłaty, wydruk z rachunku firmowego powoda – zostały przedłożone przez powodów wraz z odpowiedzią na sprzeciw pozwanego. Powyższe pozostaje jednak w sprzeczności z art. 479¹² § 1 k.p.c. Powodowie nie wykazali, że nie mogli powołać nowych dowodów w pozwie, ani że potrzeba ich powołania powstała dopiero w związku ze stanowiskiem pozwanego wyrażonym w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Pozwany podkreślił, że świadek K. M. wskazał, że rozliczył się z pozwanym z wykonywanych robót, co stoi w sprzeczności z rzeczywistym stanem rzeczy. Pozwany zauważył też, że świadek K. M. wskazał, że zlecał prace powodom pisemnie, toteż celem wykazania, że zlecenie nie obejmowało wyżarzania rurociągów wykonywanych przez pozwanego, powodowie mogli przedstawić przedmiotowe zlecenie. Natomiast wniosek, iż strony łączył stosunek prawny pozostaje w sprzeczności z logiką, albowiem wartości wynikające z dokumentu powołanego w sprzeciwie, tj. kwoty należne pozwanemu od K. M. tytułem montażu (czasem również prefabrykacji) danego rurociągu, nie pozwalają przyjąć, że pozwany przyjął na siebie również obowiązek wyżarzania i zlecał to podwykonawcy. Świadczenie pozwanego w zamian za wynagrodzenie do K. M. byłoby rażąco nieekwiwalentne. Sąd I instancji w sposób nieuzasadniony pominął omawiany dokument.

W odpowiedzi na apelację, strona powodowa wniosła o:

1. oddalenie apelacji w całości,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu za instancję odwoławczą przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem powodów zarzuty pozwanego o braku wiarygodności i miarodajności dla poczynienia ustaleń, że strony łączył stosunek prawny są chybione i nie znajdują podstaw.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, w związku z czym nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy uznając, że z prawidłowo i niewadliwie ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy wyciągnął logiczne i trafne wnioski prawne.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy rozpoznał zarzut nieważności postępowania, jako wywołujący najdalej idące skutki. Zgodnie z przepisem art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Zgodnie z powszechnie utrwalonym poglądem orzecznictwa Sądu Najwyższego, które Sąd rozpoznający sprawę w pełni podziela, pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, przy czym chodzi o całkowite faktyczne pozbawienie możliwości obrony (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, z. 3, poz. 66; postanowienie SN z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517, postanowienie SN z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, Lex nr 19607).

W przekonaniu Sądu Okręgowego stwierdzenie, czy taki stan nastąpił, wymaga rozważenia, czy w konkretnych okolicznościach sprawy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych i czy uchybienie to miało wpływ na możliwość działania strony oraz czy pomimo zaistnienia tych dwóch przesłanek strona mogła bronić swoich praw. Tylko przy kumulatywnym spełnieniu tych wszystkich przesłanek można mówić o skutkującym nieważnością postępowania pozbawieniu strony możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, stwierdzić należy, iż oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosku pozwanego o odroczenie rozprawy i ograniczenie dowodu z przesłuchania stron do przesłuchania powodów ani nie zapadło z naruszeniem przepisów art. 214 k.p.c. ani nie spowodowało pozbawienia pozwanego możliwości obrony jego praw. Wprawdzie w judykaturze zgodnie przyjmuje się, iż co do zasady choroba strony uniemożliwiająca stawianictwo na rozprawie stanowi przyczynę nieobecności, którą w rozumieniu art. 214 k.p.c. należy zakwalifikować jako przeszkodę, której nie można przewyciężyć i która obliuguje ona sąd do odroczenia rozprawy, jednakże nie każde oddalenie wniosku pozwanego o odroczenie rozprawy mimo choroby strony, rozumiane musi być jako naruszenie w/w przepisu.

Wbrew twierdzeniom skarżącego zawartym w apelacji, pozwany w dniu 28 lutego 2012 r. przesłał jedynie faks zawierający wniosek o odroczenie rozprawy. Do powyższego pisma nie zostało załączone zaświadczenie lekarza sądowego. Natomiast rozprawa odbyła się w dniu 29 lutego 2012 r., o czym pozwany, jak i jego pełnomocnik zostali poinformowani już w dniu 5 stycznia 2012 r. Mając na uwadze, że podstawą odroczenia rozprawy może być jedynie choroba strony wykazana zaświadczeniem lekarskim i uniemożliwiająca stawienie się w sądzie (m.in. wyrok SN z dnia 28 listopada 1997 r., I CKU 175/97, Prok. i Pr. 1998, nr 5, s. 36; wyrok SN z dnia 18 marca 1981 r., I PRN 8/81, OSNC 1981, nr 10, poz. 201), Sąd I instancji zasadnie oddalił wniosek pozwanego o odroczenie rozprawy. W dniu 29 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy nie dysponował bowiem właściwym zaświadczeniem lekarskim. Przedmiotowe zaświadczenie Sąd otrzymał dopiero w dniu 2 marca 2012 r., a więc już po przeprowadzeniu i zamknięciu rozprawy. Zasadnie Sąd I instancji uznał, iż samo nadanie zaświadczenia przesyłką pocztową nie jest wystarczające. Jest bowiem powszechnie wiadomym, iż tego typu przesyłki nie są doręczane adresatowi w ciągu 24 godzin. Dlatego pozwany winien sobie zdawać sprawę, iż przedmiotowa przesyłka z pewnością nie zostanie doręczona Sądowi przed rozprawą. Nic zaś nie stało na przeszkodzie aby pozwany wysłał faksem również zaświadczenie lekarskie.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy nie naruszył przepisu art. 214 k.p.c. skoro pozwany w odpowiednim do tego czasie nie przedłożył wymaganego zaświadczenia lekarskiego. Ponadto, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że pozwany w toku postępowania sądowego był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Mimo braku do tego przeszkód, jego pełnomocnik nie stawił się na rozprawie w dniu 29 lutego 2012r. i tym samym zaniechał w ten sposób przedstawienia zaświadczenia lekarskiego usprawiedliwiającego nieobecność pozwanego.

Przypomnieć zaś trzeba, że o nieważności postępowania nie można mówić w sytuacji, w której strona na skutek własnego działania z przysługujących jej uprawnień procesowych nie skorzystała. Pozwany mimo choroby, mógł

skutecznie działać poprzez swojego pełnomocnika procesowego. Zatem pozwany miał możliwość poprzez swojego pełnomocnika zadawać pytania powodowi. Jednakże pozwany nie skorzystał z takiej możliwości, co nie może jednak obarczać odpowiedzialnością Sądu Rejonowego. W tej sytuacji należało dojść do wniosku, iż Sąd I instancji nie uchybił w tym zakresie przepisom postępowania cywilnego, wobec czego brak jest podstaw do uznania, że w niniejszym postępowaniu sądowym doszło do nieważności postępowania.

W świetle powyższego, nie można również uznać zasadności zarzutu naruszenia przepisu art. 302 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. Sąd Rejonowy ograniczając dowód z przesłuchania stron do przesłuchania powodów, działał w oparciu o przepis art. 302 § 1 zd. drugie k.p.c. Przepis ten stanowi, że gdy z przyczyn natury faktycznej lub prawnej przesłuchać można co do okoliczności spornych jedną tylko stronę, sąd oceni, czy mimo to należy przesłuchać tę stronę, czy też dowód ten pominąć w zupełności. Sąd postąpił tak samo, gdy druga strona lub niektórzy ze współuczestników nie stawili się na przesłuchanie stron lub odmówili zeznań. Bezsporne jest, że pozwany nie stawił się na rozprawę w dniu 29 lutego 2012 r. Wobec czego Sąd Rejonowy był uprawniony do ograniczenia dowodu z przesłuchania stron wyłącznie do przesłuchania strony powodowej wobec nieobecności pozwanego na rozprawie.

Dodatkowo wskazać należy, że gdyby nawet uznać, iż Sąd I instancji oddalając wniosek o odroczenie rozprawy i ograniczenie przesłuchania stron do zeznań powodów naruszył przepis art. 214 k.p.c., to zdaniem Sądu Okręgowego powyższe uchybienie nie miało wpływu na możliwość działania pozwanego w postępowaniu w sytuacji gdy pozwany reprezentowany jest przez zawodowego pełnomocnika a sam nie wniósł o przeprowadzenie tego dowodu. Stosownie do treści art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron, jest dowodem o charakterze subsydiarnym i należy po niego sięgać w sytuacji, w której brak jest materiału dowodowego pozwalającego na ocenę istotnych okoliczności w sprawie. Przeprowadzone zaś przez Sąd Rejonowy w niniejszym postępowaniu dowody czy to z dokumentów czy też z zeznań świadków dawały podstawę do przyjęcia, iż wszystkie istotne okoliczności sprawy zostały wyjaśnione.

W ocenie Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie nie zaszyły też przesłanki do zastosowania przepisu art. 316 § 2 k.p.c. Zważyć bowiem należy, iż w myśl tego przepisu, rozprawa powinna być otwarta na nowo, jeżeli istotne okoliczności ujawniły się dopiero po jej zamknięciu. Przy czym podkreślić trzeba, że poza ujawnieniem istotnych – ze względu na przedmiot sporu – dowodów lub nowych faktów uzasadniających zastosowanie art. 316 § 2, otwarcie na nowo zamkniętej rozprawy może być jedynie wynikiem zmiany składu osobowego sądu orzekającego, który nastąpił po zamknięciu rozprawy (art. 323), lub też następuje po naradzie sędziowskiej, której przebieg nie doprowadził do wydania orzeczenia (art. 324 i 326 § 1). Zatem przedmiotowy przepis nie uprawnia Sądu do otwarcia rozprawy na nowo, z uwagi na umotywowanie swojej nieobecności na rozprawie przez pozwanego. W wyłącznym interesie pozwanego było usprawiedliwienie swojej nieobecności jeszcze przed rozprawą. Pozwany zaś poprzez własne, wadliwe działanie nie wykazał zasadności swojego wniosku o odroczenie rozprawy. Nie może zatem obecnie wymagać od Sądu, aby działała w jego interesie, i umożliwiła mu ustosunkowanie się do przedmiotu sprawy już po jej zamknięciu. Biorąc zatem pod uwagę fakt, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do zastosowania przepisu 316 § 2 k.p.c. albowiem po zamknięciu rozprawy nie ujawniły się żadne nowe okoliczności, zarzut skarżącego nie mógł zostać uwzględniony.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanego w zakresie dopuszczenia dowodów wadliwie zawnioskowanych przez stronę powodową. Takie zdarzenie nie miało bowiem miejsca w przedmiotowej sprawie. Niezrozumiały jest powyższy zarzut, tym bardziej, że skarżący nie podjął się bliższego uzasadnienia powyższego zarzutu apelacji. Zauważyć zaś należy, że przepis art. 479¹² § 1 k.p.c. wymaga aby w pozwie powod podał wszystkie twierdzenia oraz dowody na ich poparcie. Zgodnie z tymi wytycznymi powod sporządził pozew w niniejszej sprawie. Powód wskazał daną okoliczność, a pod opisem danego zdarzenia wskazał dowód mający wykazać przedmiotową tezę. Powód nie jest zaś zobligowany do formułowania dodatkowych wniosków o włączenie w poczet materiału dowodowego i przeprowadzenie dowodu z przedstawionych dokumentów albowiem wynika to z samej treści pozwu. Taka forma pozwu jest prawidłowa, zgodna z treścią przepisów zawartych w kodeksie postępowania cywilnego, jak i powszechnie akceptowana w warunkach postępowania cywilnego.

Sąd Okręgowy zważył również, że w postępowaniu sądowym przed Sądem I instancji nie doszło do naruszenia przepisu art. 479¹² § 1 k.p.c. Powód powołując nowe twierdzenia i dowody na ich poparcie nie ma obowiązku wykazywania, iż nastąpiła potrzeba ich wykazania dopiero na późniejszym etapie postępowania. To bowiem na Sądzie spoczywa weryfikacja czy dane twierdzenie i dowód mogło zostać przywołane na późniejszym etapie postępowania i czy został zachowany 2 – tygodniowy termin do złożenia nowych dowodów. Stanowisko powoda w tej kwestii ma znaczenie drugorzędne, a przede wszystkim nie jest wiążące dla Sądu. To wręcz sąd orzekający w sprawie gospodarczej musi uzasadnić, z jakich powodów nie było możliwe powołanie oznaczonych dowodów w pozwie albo też wskazać dlaczego potrzeba ich powołania wynikała później (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006 r., IV CSK 182/05). Wobec powyższego, powód nie był zobowiązany wykazywać w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty zasadności powołania nowych twierdzeń i dowodów, zwłaszcza, gdy z okoliczności sprawy wynika, iż potrzeba powołania w/w dowodów wynikała na skutek zarzutów zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty. W konsekwencji czego, Sąd Rejonowy, po ustaleniu, że powód był uprawniony do złożenia przedmiotowych dowodów, prawidłowo włączył je w poczet materiału dowodowego. Sąd Okręgowy miał bowiem na uwadze, że powód konsekwentnie, w toku całego postępowania sądowego twierdził, iż zawarł umowę z pozwanym. Jak zaś wynika zaoferowanych przez strony dowodów, pozwany przed wszczęciem postępowania sądowego nigdy nie kwestionował skutecznego zawarcia umowy o obróbkę cieplną złączy po spawaniu rurociągów technologicznych z powodami. Należało zatem uznać, iż strona powodowa pozostawała zatem w słusznym przekonaniu, iż fakt obowiązywania umowy pomiędzy stronami jest bezsporny. Wobec czego powodowie w pozwie nie powoływali dowodów na tą okoliczność. Dopiero stanowisko pozwanego wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty, kwestionujące obowiązywanie przedmiotowej umowy między stronami, zobligowało powodów do wykazania tej tezy. Powodowie zawnieśli dowody na tą okoliczność z zachowaniem terminu 2 – tygodniowego. Nie istniały zatem jakiegokolwiek przesłanki negatywne, uniemożliwiające przeprowadzenie dowodów wskazanych przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty.

Nie polega na prawdzie zarzut skarżącego, iż powód nie złożył wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron. Powód złożył powyższy wniosek dowodowy w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty. Zatem nie jest prawdą, iż Sąd samodzielnie dopuścił tego rodzaju dowód. A tym samym przedmiotowy zarzut apelacji nie został uwzględniony.

W przedmiotowej sprawie nie doszło też do naruszenia przepisu art. 245 k.p.c. Podkreślić należy, że treść tego przepisu jednoznacznie wskazuje, że niezbędnym elementem dokumentu jest podpis osoby, który w nim złożył stosowne oświadczenie. Dokumenty niepodpisane nie stanowią dokumentu w rozumieniu art. 245 (por. wyrok SN z dnia 9 grudnia 1980 r., II URN 171/80, OSP 1981, z. 7, poz. 126). Wykaz z rozliczenia, przedłożony przez pozwanego w piśmie z dnia 8 listopada 2011 r. z pewnością podpisu nie zawiera. Nie może zatem być traktowany jako dokument prywatny. Zasadnie zatem Sąd Rejonowy odmówił temu pismu cech dokumentu prywatnego. Sąd Okręgowy zważył też, że z treści tabeli nie jest możliwe ustalenie, które roboty i komu zlecił K. M., a które pozwany. Przedmiotowa tabela zawiera bowiem jedynie dane o nazwie rurociągu i ich poszczególnych wartości. Nie jest zaś przedmiotem sporu wartość wykonanych prac, a spór sprowadza się kto był stroną umowy o wykonanie obróbki cieplnej. Zatem nawet uwzględnienie tego pisma jako dowodu w sprawie, nie dawało podstaw i możliwości poczynienia jakichkolwiek wiążących ustaleń faktycznych.

Rozważając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. zważyć należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753). Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej aniżeli przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż przyjął sąd (por. orz. SN z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, nie publ.; orz. SN z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 – Wokanda 2000/7/10). Ocena zebranego materiału dowodowego musi być dokonana na podstawie wszechstronnego jego rozważenia. Sąd musi uwzględnić wszystkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny i

wiarygodności tych dowodów. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie powyższym zasadom nie uchybia, dlatego też korzysta z ochrony przewidzianej przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy miał bowiem na uwadze, że okoliczność, iż świadek K. M. mógłby być zainteresowany negatywnym rozstrzygnięciem w stosunku do pozwanego, nie jest podstawą do całkowitego wyeliminowania jego zeznań. Zeznania tego świadka cechowały się bowiem spontanicznością i w pełni potwierdzały się z zeznaniami powodów. Świadek logicznie wyjaśnił zasady obowiązujące przy budowie rurociągu, a także opisał swoją rolę w całym przedsięwzięciu. K. M. z dużym stopniem stanowczości zaprzeczył zawarciu wszystkich umów o wykonanie obróbki cieplnej. Zeznania te były zatem spójne i konsekwentne. Skarżący nie wykazał też, iż przeciwko K. M. wytoczył powództwo, co ma stać w sprzeczności z jego zeznaniami o całkowitym uregulowaniu wynagrodzenia wobec pozwanego. Tym samym skarżący nie wykazał jakichkolwiek nieścisłości zawartych w zeznaniach tego świadka. Analizując zaś treść zeznań świadka K. M. z pozostałym, zebrany w sprawie materiałem dowodowym, brak jest podstaw do ich zanegowania. Wobec czego Sąd Okręgowy uznał dowód z przesłuchania świadka za wiarygodny i odpowiedni do dokonywania na ich podstawie ustaleń faktycznych. Zwrócić należy dodatkowo uwagę, iż to pozwany wnioskuje o przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka, na potwierdzenie swoich twierdzeń. Okoliczność, iż świadek zeznał wbrew oczekiwaniom pozwanego nie może stanowić podstawy do podważenia jego zeznań. Z podobnych względów, Sąd Okręgowy zaaprobował również ocenę Sądu Rejonowego z zeznań świadka J. U.. Wbrew odmiennym twierdzeniom skarżącego, świadek nie zakwestionował zawarcia umowy pomiędzy stronami niniejszego sporu. Świadek jedynie stwierdził, iż nie jest mu wiadome czy taka umowa została zawarta. J. U. nie jest pracownikiem żadnego z tych podmiotów, tylko pracownikiem (...). Nie są mu więc znane wewnętrzne sprawy podmiotów z którymi bezpośrednio nie współpracuje. Natomiast sam fakt, że świadek nie ma wiedzy, czy umowa pomiędzy stronami została faktycznie zawarta, nie daje podstaw do wniosku, iż świadek ten nie zeznaje prawdy. Istotne jest jednak, że świadek ten zeznał, iż praktyką było, że ten kto zlecał powodowi wykonanie obróbki cieplnej, miał obowiązek wskazać miejsce i wyjaśnić jakie złącze ma wykonać. Wielokrotnie osobą wskazującą powodowi miejsce wykonania obróbki cieplnej był H. G., będący pracownikiem pozwanego. To stwierdzenie, w pełni koresponduje z zeznaniami powodów, którzy również twierdzili, iż H. G. zlecał im konkretną pracę, jeżeli daną obróbkę wykonywali w ramach umowy łączącej ich z pozwanym. Pozwany w żaden sposób nie podważył powyższego twierdzenia świadka. Skarżący nie podjął też próby wyjaśnienia dlaczego jego pracownik wskazywał powodowi właściwe miejsca do wykonania wyzarzeń. W świetle tego, Sąd Okręgowy uznał, iż zeznania świadka J. U. są w pełni wiarygodne. Natomiast zarzuty pozwanego co do treści jego zeznań, nie wykazały aby były nieprawdziwe. Zeznań świadka nie eliminuje bowiem okoliczność, iż nie posiada on wiedzy na wszystkie tematy będące przyczyną powołania go jako świadka.

W błędzie pozostaje również pozwany, wskazując, iż zeznania powodów nie znalazły potwierdzenia w pozostałym zebrany w sprawie materiale dowodowym. Przede wszystkim ich zeznania w pełni korespondują z zeznaniami świadka J. U.. Zarówno świadek, jak i powodowie zgodnie twierdzili, że osobą zlecającą im wykonywanie obróbki cieplnej był pracownik pozwanego – H. G.. Przy czym istotne jest, że udział H. G. miał miejsce tylko wtedy, gdy obróbkę cieplną powodowie wykonywali w ramach umowy zawartej z pozwanym. Jednakże przede wszystkim, ich zeznania potwierdza wiarygodny dowód w postaci faktury VAT nr (...) z dnia 30 września 2009 r., podpisana i zaakceptowana przez pozwanego, jak i faktura VAT (...) z dnia 30 września 2009 r. podpisana i zapłacona przez pozwanego. Zatem twierdzenia powodów znajdują odzwierciedlenie w niepodważalnych dowodach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy. Wobec czego stwierdzić trzeba, że podstawa zarzutu pozwanego jest nieprawdziwa, w konsekwencji czego brak jest podstawy do zmiany oceny zeznań powodów.

Wiarygodności powyższych zeznań świadków i powodów nie podważa również zestawienie rozliczenia dołączonego do pisma z dnia 8 listopada 2011 r. Jak już wyżej wyjaśnił Sąd Okręgowy, przedmiotowe zestawienie nie mogło zostać uznane za dowód, a w rezultacie nie mogło być podstawą dokonywania ustaleń faktycznych. Subiektywna ocena i przekonanie pozwanego, że to zestawienie stanowi miarodajny dowód, jest niewystarczające do zmiany zaskarżonego wyroku. Z treści zestawienia można by jedynie ustalić wartość prac na poszczególnych rurociągach.

W tym stanie rzeczy, Sąd I instancji dokonał prawidłowego ustalenia, iż strony niniejszego postępowania sądowego łączyła umowa o wyzarcie rurociągów. Sąd Okręgowy miał tu przede wszystkim na uwadze, że pozwany

nie zakwestionował wiarygodności dowodu z faktury VAT nr (...) z dnia 30 września 2009 r., wystawionej za obróbkę styków po spawaniu rurociągów na instalacji (...)/ (...). Istotne też jest, że przedmiotowa faktura VAT została podpisana przez pozwanego. Zważyć zaś należy, że skarżący jest przedsiębiorcą, a więc profesjonalnym uczestnikiem obrotu gospodarczego. Zatem pozwanego obowiązują wyższe standardy należytej staranności niż podmioty nieprofesjonalne. Tym samym pozwany winien zdawać sobie sprawę ze skutków złożenia podpisu pod fakturą VAT. Pozwany złożył zaś podpis na dwóch fakturach VAT, z których treści wynika, iż zostały wystawione za wykonanie obróbki cieplnej. Przy czym strona powodowa twierdziła, iż jedną z dwóch faktur VAT pozwany zapłacił. Pozwany nie zaprzeczył temu twierdzeniu. Uznać więc należy, że fakt zawarcia umowy został udowodniony. Tym bardziej, iż świadkowie zeznający w niniejszej sprawie, jak i powodowie potwierdzili, że w ramach budowy rurociągu były zawierane umowy o wyżarzanie z poszczególnymi podwykonawcami, w tym i z pozwanym. Pozwany nie zdołał podważyć tych zeznań. Dlatego też Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż strony niniejszego postępowania sądowego łączyła umowa o wykonanie obróbki cieplnej rurociągu. Pozwany nie wyjaśnił dlaczego podpisywał faktury VAT za wykonanie obróbki cieplnej, nie odniósł się też do zeznań świadka J. U. i powodów, że wykonanie poszczególnych robót zlecał im pracownik pozwanego – H. G.. Są to istotne okoliczności, które w dużym stopniu dowodzą skutecznego zawarcia umowy między stronami. Skoro zaś pozwany nawet nie podniósł zarzutów do najistotniejszych twierdzeń powoda, uznać należy, że skarżący przyznał im walor wiarygodności. Sumując wszystkie powyższe fakty, przyjąć zatem należy za Sądem I instancji, że powód dowiódł zawarcia umowy o wyżarzanie rurociągów, a więc i dowiódł roszczenia dochodzonego pozwem.

Sąd Okręgowy pominął zarzut skarżącego dotyczący wartości wykonanych prac przez powodów na rzecz pozwanego. Zaznaczyć należy, że w toku postępowania przed Sądem I instancji pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonego roszczenia. Obecny zarzut należało zatem uznać za spóźniony, z uwagi na treść przepisu art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. Wobec czego Sąd Okręgowy go pominął.

Mając powyższe na uwadze, podzielając w całości ustalenia faktyczne i wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 385 k.p.c. apelację należało oddalić, o czym Sąd Okręgowy orzekł w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt II sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz.1349), zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem II instancji.

Zgodnie z przepisem § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia stawki minimalne za prowadzenie spraw w postępowaniu apelacyjnym wynoszą przed sądem okręgowym - 50% stawki minimalnej, nie mniej niż 60 zł. Biorąc pod uwagę, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 34.810 zł, stawka minimalna pełnomocnika równała się 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia). Skoro zaś przepis nie pozwala na przyznanie kwoty wyższej niż 50 % stawki minimalnej, Sąd Okręgowy przyznał stronie powodowej kwotę 1.200 zł. Pozwany przegrał bowiem postępowanie apelacyjne w całości. Zatem jest on zobligowany do zwrócenia stronie powodowej kosztów postępowania odwoławczego.